

Torsdag 23 april 2009

Skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter *I**

P6_TA(2009)0282

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 23 april 2009 om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/116/EG om skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter (KOM(2008)0464 – C6-0281/2008 – 2008/0157(COD))

(2010/C 184 E/69)

(Medbeslutandeförfarandet: första behandlingen)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (KOM(2008)0464),
 - med beaktande av artikel 251.2 och artiklarna 47.2, 55 och 95 i EG-fördraget, i enlighet med vilka kommissionen har lagt fram sitt förslag (C6-0281/2008),
 - med beaktande av artikel 51 i arbetsordningen,
 - med beaktande av betänkandet från utskottet för rättsliga frågor och yttrandena från utskottet för industrifrågor, forskning och energi, utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd och utskottet för kultur och utbildning (A6-0070/2009).
1. Europaparlamentet godkänner kommissionens förslag såsom ändrat av parlamentet.
 2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en ny text för parlamentet om kommissionen har för avsikt att väsentligt ändra sitt förslag eller ersätta det med ett nytt.
 3. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att delge rådet och kommissionen parlamentets ståndpunkt.

Torsdag 23 april 2009

P6_TC1-COD(2008)0157

Europaparlamentets ståndpunkt fastställd vid första behandlingen den 23 april 2009 inför antagandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/.../EG om ändring av || direktiv 2006/116/EG om skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 47.2, 55 och 95,

med beaktande av kommissionens förslag ||,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Enligt *Europaparlamentets och rådets* direktiv 2006/116/EG av den 12 december 2006 om skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter ⁽³⁾ är skyddstiden för utövande konstnärer och fonogramframställare 50 år.
- (2) För utövande konstnärer inleds skyddstiden vid framförandet eller, i fråga om upptagningar av ett framförande som ges ut eller framförs offentligt inom 50 år efter framförandet, **vid** den första utgivningen eller från det första offentliga framförandet, beroende på vilken dag som infaller först.
- (3) För fonogramframställare inleds skyddstiden när upptagningen görs på ett fonogram eller när fonogrammet *publicerats* inom 50 år efter upptagningen, eller, om det inte *överfördes till allmänheten*, när det *publicerats* inom 50 år efter upptagningen.
- (4) De utövande konstnärernas kreativa bidrag har en socialt erkänd betydelse och behöver skyddas på en nivå där det kreativa och konstnärliga bidraget erkänns.
- (5) Utövande konstnärer inleder i regel sin karriär under unga år och den gällande skyddstiden på 50 år **som ska tillämpas för upptagning av** framföranden är ofta för kort för att skydda framförandena under konstnärernas hela livstid. **En del av** de utövande konstnärerna står därför inför ett inkomstbortfall under slutet av sin livstid. De kan ofta inte heller *stödja sig* på sina rättigheter för att förhindra eller begränsa **eventuell** tvivelaktig användning av deras framföranden medan de ännu lever.
- (6) Intäkterna från ensamrätterna till återgivning och tillhandahållande, enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället ⁽⁴⁾, samt skälig ersättning för återgivning för privat bruk enligt det direktivet och intäkterna från ensamrätterna till distribution och uthyrning enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/115/EG av den 12 december 2006 om uthyrnings- och utlåningsrättigheter avseende upphovsrättsligt skyddade verk och om upphovsrätten närstående rättigheter ⁽⁵⁾, bör tillfalla utövande konstnärer åtminstone under hela deras livstid.

⁽¹⁾ Yttrande av den 14 januari 2009 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 23 april 2009.

⁽³⁾ EUT L 372, 27.12.2006, s. 12.

⁽⁴⁾ EGT L 167, 22.6.2001, s. 10.

⁽⁵⁾ EUT L 376, 27.12.2006, s. 28.

Torsdag 23 april 2009

- (7) Skyddstiden för upptagningar av framföranden och för fonogram bör därför förlängas till **70 år** efter **den relevanta händelsen**.
- (8) ■ Rättigheterna till upptagning av framförandet bör återgå till den utövande konstnären om en fonogramframställare inte saluför tillräckligt antal exemplar **enligt definitionen i Internationella konventionen om skydd för utövande konstnärer, framställare av fonogram samt radioföretag** av ett fonogram som utan en förlängning inte längre skulle skyddas av upphovsrätt, eller inte gör ett sådant fonogram tillgängligt för allmänheten. **Detta alternativ bör vara möjligt efter det att fonogramframställaren har haft en rimlig tid på sig att utföra båda dessa former av utnyttjande. Därför ska fonogramframställarens rättigheter till fonogrammet upphöra, för att undvika en situation där dessa rättigheter skulle existera parallellt med den utövande konstnärens rättigheter till upptagningen av framförandet medan de senare rättigheterna inte längre överläts eller upplåts till fonogramframställaren.**
- (9) När utövande konstnärer inleder ett avtalsförhållande med en fonogramframställare måste de i regel överlåta *eller upplåta* sina ensamrätter till återgivning, distribution, uthyrning och tillhandahållande av upptagningarna till fonogramframställaren. I utbyte får **en del av** de utövande konstnärerna ett förskott på royalties och börjar få betalningar först efter att fonogramframställaren har tjänat in förskottet och gjort eventuella avdrag enligt avtalet. **Andra utövande konstnärer överlåter eller upplåter sina ensamrätter mot en engångsbetalning (icke-återkommande betalning). Detta gäller särskilt utövande konstnärer som medverkar i bakgrunden och som inte omnämns i listan över medverkande ("icke-etablerade artister") men ibland även utövande konstnärer som omnämns i listan över medverkande ("etablerade artister").** ■
- (10) En rad kompletterande övergångsåtgärder bör införas för att säkerställa att utövande konstnärer, som har överlåtit sina ensamrätter till fonogramframställare ■, omfattas av fördelarna med förlängningen. ■
- (11) En första kompletterande **åtgärd** bör vara att fonogramframställarna ska vara skyldiga att minst en gång om året avdela **ett belopp som motsvarar** 20% av intäkterna från ensamrätterna till distribution, återgivning och tillhandahållande av fonogram. **Med intäkter avses fonogramframställarens intäkter före avdrag för kostnader.**
-
- (12) Dessa **betalningar** ska reserveras uteslutande för utövande konstnärer vars framföranden är upptagna på fonogram och som har överlåtit *eller upplåtit* sina rättigheter till fonogramframställare mot en engångsbetalning. **Betalningar** som har avdelats på detta sätt ska minst en gång om året fördelas individuellt till icke-etablerade utövande konstnärer. **En sådan fördelning bör** anförtros rättighetsförvaltande organisationer **och det är** tillåtet att tillämpa nationella regler för intäkter som inte får fördelas. **För att undvika en oproportionerlig börda vid insamlingen och förvaltningen av dessa intäkter kan medlemsstaterna införa regler om i vilken utsträckning mikroföretag omfattas av skyldigheten att bidra, när sådana betalningar verkar orimliga i förhållande till kostnaderna för att samla in och förvalta sådana intäkter.**
- (13) Enligt artikel 5 i direktiv 2006/115/EG ■ har dock utövande konstnärer redan en oeftergivlig rätt till skälig ersättning för uthyrning av bl.a. fonogram. Enligt avtalspraxis *varken* överlåter *eller upplåter* utövande konstnärer i regel inte heller till fonogramframställarna sina rättigheter att kräva en enda skälig ersättning för utsändning och offentligt framförande enligt artikel 8.2 i direktiv 2006/115/EG och att kräva skälig ersättning för återgivning för privat användning enligt artikel 5.2 b i direktiv 2001/29/EG. Vid beräkningen av det totalbelopp som en fonogramframställare bör avdela för betalning av tilläggsersättningen bör därför inte medtas sådana intäkter som fonogramframställaren har haft från uthyrning av fonogram *eller* från **den enda skäliga betalningen** för utsändning och offentligt framförande *eller* från **den skäliga ersättningen** för privat kopiering.

Torsdag 23 april 2009

- (14) *En andra kompletterande åtgärd för att skapa balans i avtal där utövande konstnärer överlåter sina ensamrätter till royalty till en fonogramframställare bör vara "tabula rasa" (rent hus) för de utövande konstnärer som har överlåtit sina ovannämnda ensamrätter till fonogramframställare i utbyte mot royalty eller ersättning. För att de utövande konstnärerna ska kunna dra full nytta av förlängningstiden eller den förlängda skyddstiden bör medlemsstaterna se till att royalty eller ersättning utan avdrag för förskottsbetalningar eller avtalsenliga avdrag betalas till den utövande konstnären enligt avtalet mellan konstnären och fonogramframställaren under förlängningstiden.*
- (15) *Av rättssäkerhetsskäl bör det föreskrivas att i avsaknad av klara indikationer på motsatsen i avtalet ska en avtalsbaserad överlåtelse eller upplåtelse av rättigheter till upptagningen av ett framförande, avtalad före det datum då medlemsstaterna senast ska anta åtgärder för att genomföra det här direktivet, fortsätta att gälla under den förlängda skyddstiden. █*
- (16) *Medlemsstaterna bör kunna föreskriva att vissa villkor i avtal som avser regelbunden ersättning kan omförhandlas till förmån för de utövande konstnärerna. Medlemsstaterna bör ha inrättat förfaranden som kan användas om omförhandlingarna misslyckas.*
- █
- (17) *Eftersom målen med de kompletterande åtgärderna inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, då nationella åtgärder inom området antingen leder till störning av konkurrensen eller påverkar räckvidden för de ensamrätter som en fonogramframställare har enligt gemenskapens lagsiftning, och de därför bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder, i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen, i den artikeln, går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.*
- (18) *Detta direktiv påverkar inte nationella regler och avtal som är förenliga med dess bestämmelser, till exempel kollektivavtal som ingåtts i medlemsstaterna mellan organisationer som företräder de utövande konstnärerna och producentorganisationer.*
- (19) *I vissa medlemsstater används för musikverk med text en gemensam skyddstid, som beräknas från dödsdagen för den sist överlevande upphovsmannen, medan separata skyddstider gäller för musik och text i andra medlemsstater. Musikverk med text är till överväldigande delen gemensamt skrivna verk. Exempelvis är en opera ofta ett verk av en libretto-författare och en kompositör. Inom genrer som jazz, rock och pop är den skapande processen dessutom ofta kollaborativ till sin natur.*
- (20) *Följaktligen är harmoniseringen av skyddstiden för musikverk med text, vars text och musik skapats i syfte att användas tillsammans, ofullständig, något som ger upphov till hinder för den fria rörligheten för varor och tjänster, exempelvis när det gäller kollektiv rättighetsförvaltning över nationsgränserna. För att se till att sådana hinder avskaffas bör samma harmoniserade skyddstid tillämpas i samtliga medlemsstater för alla sådana verk som omfattas av ett skydd det datum då medlemsstaterna är skyldiga att införliva detta direktiv i sin nationella lagstiftning.*
- (21) *Direktiv 2006/116/EG bör därför ändras i enlighet med detta.*
- (22) *I enlighet med punkt 34 i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning uppmantras medlemsstaterna att för egen del och i gemenskapens intresse upprätta egna tabeller som så långt det är möjligt visar överensstämmelsen mellan detta direktiv och införlivandeåtgärderna, samt att offentliggöra dessa tabeller.*

Torsdag 23 april 2009

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändringar till direktiv 2006/116/EG

Direktiv 2006/116/EG ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 1 ska följande punkt läggas till:

"7. Skyddstiden för ett musikverk med text ska upphöra 70 år efter dödsdagen för den sist avlidne av följande personer, oberoende av om dessa personer betecknas som medförfattare eller inte: textförfattaren och **den person som komponerat den musikaliska kompositionen, förutsatt att båda bidragen skapades specifikt för motsvarande musikaliska komposition med text.**"

2. Artikel 3 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 andra stycket ska ersättas med följande:

"Dock gäller att

- om en upptagning av framförandet i annan form än på ett fonogram lagligen ges ut eller lagligen framförs offentligt inom denna tid, ska rättigheterna upphöra 50 år från dagen för den första utgivningen eller det första offentliga framförandet, beroende på vilken dag som infaller först,
- om en upptagning av framförandet på ett fonogram lagligen ges ut eller lagligen framförs offentligt inom denna tid, ska rättigheterna upphöra **70 år** från dagen för den första utgivningen eller det första offentliga framförandet, beroende på vilken dag som infaller först."

b) I punkt 2 andra och tredje meningen || ska siffran "50" ersättas med siffran "70".

c) Följande punkter ska införas:

"2a. Om fonogramframställaren, 50 år efter det att fonogrammet lagligen getts ut, eller, om någon laglig utgivning inte ägt rum, 50 år efter det att det lagligen framfördes offentligt, inte saluför fonogrammet i tillräckligt antal exemplar eller gör det tillgängligt för allmänheten, via tråd eller trådlöst, på sådant sätt att allmänheten kan nå det från den plats och på tid den själv väljer, får den utövande konstnären säga upp det avtal genom vilket han eller hon överlätit eller upplåtit sina rättigheter avseende upptagningen av framförandet till en fonogramframställare (nedan kallat avtal om överlåtelse eller upplåtelse). Rätten att säga upp avtalet kan utövas om framställaren inom ett år efter det att den utövande konstnären meddelat sin avsikt att säga upp avtalet i enlighet med den förra meningen inte utför de båda former av utnyttjande som nämns i den meningen. Den utövande konstnären kan inte fransäga sig denna uppsägningsrätt. Om ett fonogram innehåller en upptagning som gjorts av flera utövande konstnärer tillsammans, får avtalen om överlåtelse eller upplåtelse sägas upp i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning. Om avtalet om överföring eller upplåtelse sägs upp i enlighet med denna punkt, ska fonogramframställarens rättigheter till fonogrammet upphöra.

2b. När ett avtal om överlåtelse eller upplåtelse ger den utövande konstnären rätt att kräva en engångsersättning ska den utövande konstnären ha rätt till en årlig tilläggsersättning från fonogramframställaren för varje helt år som följer direkt på det femtionde året efter det att fonogrammet lagligen gavs ut, eller om någon sådan laglig utgivning inte ägt rum, det femtionde året efter det att fonogrammet lagligen framfördes offentligt. Den utövande konstnären kan inte fransäga sig rätten att få en årlig tilläggsersättning.

Torsdag 23 april 2009

2c. Det totalbelopp som en fonogramframställare ska avsätta för betalning av den tilläggsersättning som avses i punkt 2b ska motsvara 20% av de intäkter som denne har erhållit från återgivning, spridning och tillgängliggörande av dessa fonogram under det år som föregått utbetalningen av den nämnda ersättningen och som följer direkt på det femtionde året efter det att fonogrammet lagligen gavs ut, eller om någon sådan laglig utgivning inte ägt rum, det femtionde året efter det att fonogrammet lagligen framfördes offentligt.

Medlemsstaterna ska se till att fonogramframställarna har skyldighet att på begäran ge utövande konstnärer som har rätt till den årliga tilläggsersättning som avses i punkt 2b all information som kan behövas för att betalningen av ersättningen ska kunna kontrolleras.

2d. Medlemsstaterna ska se till att rätten att uppbära den årliga tilläggsersättning som avses i punkt 2b förvaltas av upphovsrätsorganisationer.

2e. Om en utövande konstnär har rätt till en regelbundet återkommande betalning, får inga förskottsbetalningar eller avtalsbaserade avdrag räknas bort från betalningarna till den utövande konstnären det femtionde året efter det att fonogrammet lagligen gavs ut, eller om någon sådan laglig utgivning inte ägt rum, det femtionde året efter det att fonogrammet lagligen framfördes offentligt.”

3. I artikel 10 ska följande punkter läggas till:

”5. Artikel 3.1 – 3.2e i dess lydelse enligt direktiv .../.../EG (*) ska gälla för upptagningar av framföranden och fonogram för vilka den utövande konstnären och fonogramframställaren fortfarande omfattas av skydd, med stöd av dessa bestämmelser, den ... (**) och för upptagningar av framföranden och fonogram som kommer till stånd efter det datumet.

6. Artikel 1.7 tillagd genom direktiv .../.../EG (*) ska gälla för musikaliska kompositioner med text för vilka gäller att åtminstone den musikaliska kompositionen eller texten åtnjuter skydd i minst en medlemsstat före den ... (**) och för musikaliska kompositioner med text som skapas efter det datumet.

Första stycket ska inte påverka några former av utnyttjande som skett före den ... (**). Medlemsstaterna ska anta de bestämmelser som behövs för att skydda i synnerhet tredje parts förvärvade rättigheter.

(*) EUT L ...

(**) 2 år efter det att detta direktiv har trätt i kraft.”

4. Följande artikel ska införas ||:

”Artikel 10a

Övergångsåtgärder vid införlivande av direktiv .../.../EG (*)

1. I avsaknad av tydliga **avtalsindikationer** på motsatsen ska ett avtal om överlåtelse eller upplåtelse som har slutits före den ... (**) anses fortsätta gälla efter den tidpunkt då den utövande konstnären || på grundval av artikel 3.1 i dess lydelse före ändring genom direktiv .../.../EG (*) inte längre skulle åtnjuta skydd ||.

||

2. Medlemsstaterna får föreskriva att ett avtal om överlåtelse eller upplåtelse som fastställer att en utövande konstnär har rätt till en regelbundet återkommande betalning och som ingåtts före den ... (**) kan ändras efter det femtionde året efter det att fonogrammet lagligen gavs ut, eller om någon sådan laglig utgivning inte ägt rum, det femtionde året efter det att fonogrammet lagligen framfördes offentligt. ||

(*) 2 år efter det att detta ändringsdirektiv har trätt i kraft.

(**) 5 år efter det att detta ändringsdirektiv har trätt i kraft.”

Torsdag 23 april 2009

Artikel 2**Rapport**

Kommissionen ska lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén senast den ... (*) om genomförandet av detta direktiv, mot bakgrund av utvecklingen av den digitala marknaden, och, om lämpligt, lägga fram ett förslag om ytterligare ändring av direktiv 2006/116/EG.

Artikel 3**Bedömning**

Kommissionen ska göra en bedömning av det eventuella behovet av att förlänga skyddstiden för utövande konstnärers och framställares rättigheter i den audiovisuella sektorn, och den ska redogöra för resultatet av bedömningen till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén senast den 1 januari 2010. Om så är lämpligt, ska kommissionen lägga fram ett förslag om ytterligare ändring av direktiv 2006/116/EC.

Artikel 4**Införlivande**

1. Medlemsstaterna ska senast den ... (**) **sätta i kraft** de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska till kommissionen genast överlämna texten till dessa bestämmelser

■

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3**Ikraftträdande**

Detta direktiv träder i kraft **tjugo dagar** efter det att det har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning.

Artikel 4**Adressater**

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i ||

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

(*) 5 år efter det att detta ändringsdirektiv har trätt i kraft.

(**) 2 år efter det att detta ändringsdirektiv har trätt i kraft.